

Sygn. akt IV CSK 539/13

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku "R." Spółki Akcyjnej w W.
przy uczestnictwie Gminy Miasta B., Wspólnoty Mieszkaniowej [...] w B., A. W.-R.,
T. W.-R., M. S. i X. Y.
o ustanowienie drogi koniecznej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 11 marca 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestników postępowania
A. W.-R., T. W.-R., M. S. i X. Y.
od postanowienia Sądu Okręgowego w S.
z dnia 14 grudnia 2012 r., sygn. akt IV Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w S. oddalił apelację uczestników A. W.-R., T. W.-R., X. Y. i M. S. od postanowienia Sądu Rejonowego w B. z dnia 15 czerwca 2012 r., którym ustanowiona została opisana służebność drogi koniecznej na nieruchomości obejmującej działkę nr [...]2 będącej współwłasnością uczestników na rzecz każdego z właścicieli lub każdorazowych właścicieli nieruchomości objętej działką nr [...], ustalił opłatę roczną z tytułu korzystania ze służebności i zasądził ją na rzecz współwłaścicieli nieruchomości obciążonej. Skarga kasacyjna wymienionych uczestników oparta została na obu podstawach przewidzianych w art. 398³ § 1 k.p.c. Naruszenie prawa materialnego odnieśli do obrazu art. 293 § 1 k.c., art. 6 k.c. i art. 145 k.c., a prawa procesowego do art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., uznając je za naruszenie rażące.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołali przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2, i 4 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączyli z art. 332 § 1 k.p.c., sformułowali je w postaci pytania: „czy w świetle treści art. 332 § 1 k.p.c. uzasadnienie ustne orzeczenia jest wiążące w zakresie stanu faktycznego, jak i podstaw prawnych i jeżeli stoi w sprzeczności z uzasadnieniem pisemnym stanowi podstawę odwołania od orzeczenia - środki zwykłe oraz nadzwyczajne”. W ocenie skarżących pisemne uzasadnienie może być jedynie rozwinięciem ustnego, niedopuszczalne jest wskazywanie na inny stan faktyczny czy podstawę rozstrzygnięcia. Przyczyna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. dotyczy rozbieżności orzecznictwa w zakresie kognicji sądu drugiej instancji, polegającego na tym, że zaskarżone postanowienie pozostaje w sprzeczności z orzecznictwem Sądu Najwyższego. Oczywista zasadność skargi wyznaczona została kwalifikowanym i rażącym naruszeniem przepisów postępowania, odnoszących się do art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., ponieważ uzasadnienie postanowienia Sądu drugiej instancji nie zawiera wszystkich koniecznych elementów, a nadto mieści w sobie wewnętrzne sprzeczności co do ustanowienia służebności drogi koniecznej i jej wygaśnięcia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznanie skargi kasacyjnej, będącej kwalifikowanym, nadzwyczajnym środkiem odwoławczym musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, związanymi z ochroną interesu powszechnego. Indywidualny interes skarżącego podlega uwzględnieniu, o ile jest zgodny z interesem powszechnym. Skarga nie stanowi środka zmierzającego do kwestionowania niesatysfakcjonującego skarżącego orzeczenia sądu drugiej instancji. Stwierdzenie, czy zachodzą szczególne względy, przemawiające za rozpoznaniem skargi kasacyjnej w konkretnej sprawie, dokonywane jest przez badanie, czy skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na istnienie chociaż jednej z przyczyn wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Ugruntowane zostało w orzecznictwie zapatrywanie, że skarżący powinien wskazać przepisy prawne, na tle stosowania których wyłoniło się zagadnienie, sformułować je, podać argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen, a nadto motywację, że rozwiązane go jest istotne nie tylko w rozpoznawanej sprawie, ale także dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.).

Przedstawione przez skarżącą zagadnienie nie odpowiada wskazanym wymaganiom. Poruszone w nim kwestie nie stanowią nowego i nierozwiązanego dotychczas problemu, ponieważ były już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. Wprowadzenie nagrywania przebiegu rozprawy i czynności ogłoszenia orzeczenia nie było połączone ani ze zmianą przepisów, ani ich wykładni. Nie ma zatem podstaw do utrzymywania, że wymagana jest kolejna wypowiedź Sądu Najwyższego. Nie zmieniły się również podstawy skargi

kasacyjnej i ich wykładnia zawarta w licznych orzeczeniach, także co do dopuszczalności powoływania się na naruszenie przepisów postępowania.

Odwołanie się do przyczyny istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć, jak też, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 8 lipca 2008, I CSK 111/08; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11; z dnia 4 kwietnia 2012 r., III SK 39/11; z dnia 26 kwietnia 2012 r., III SK 43/11, niepublikowane). Na spełnienie tych wymagań nie wskazuje wniosek skarżący, którego lakoniczna redakcja odbiega od przyjętego rozumienia art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Ugruntowane zostało w orzecznictwie jednolite zapatrywanie przyjmujące, że dla wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymagane jest wykazanie przez skarżącego, drogą odrębnego wyводу, że bez wątpliwości doszło do uchybień i naruszeń przepisów prawa materialnego lub procesowego, gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść orzeczenia albo jeśli podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają skargę. Spełniające te wymogi naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC z 2004 r., nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP z 2004 r. nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; 22 marca 2012 r., I PK 196/11 niepubl.; z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, niepubl.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.). Na takie rozumienie powołanej przesłanki nie wskazuje wniosek pozwanej. Tak wniosek, jak i jego uzasadnienie na tle dopuszczalnych podstaw skargi kasacyjnej oraz motywów zaskarżonego postanowienia nie

daje argumentów dla oceny, iż kwestionowane rozstrzygnięcie stanowi konsekwencję jaskrawych błędów w zakresie wykładni prawa, jak też, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi kasacyjnej.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu w granicach zaskarżenia.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

[aw]

jw